

Bacteriën in urine tonen aan of vrouw zwanger kan worden

Van onze verslaggeefster
Ellen de Visser

ROTTERDAM Urine kan niet alleen uitwijzen of een vrouw zwanger is, maar ook of ze wel zwanger kan worden. Artsen van het Rotterdamse Erasmus MC hebben een urinetest ontwikkeld waarmee zij kunnen voorspellen of een vrouw in verwachting kan raken na een ivf-behandeling.

Met de test kan veel vrouwen een belastende behandeling worden bespaard, zeggen Dik Kok, onderzoeker kindergeneeskunde en Joop Laven, hoogleraar voortplantingsgeneeskunde. Dat betekent ook nog eens miljoenen euro's besparing op zorgkosten. Ieder jaar beginnen negenduizend vrouwen met ivf of icsi, waarbij een eikel buiten de baarmoeder wordt bevrucht en wordt teruggeplaatst. Vaak ondergaan zij meer behandelingen per jaar. Kosten, op jaarbasis: 12 miljoen euro.

Slechts eenderde van de vrouwen

raakt zwanger na een vruchtbaarheidsbehandeling. Kok en Laven hebben berekend dat zij met hun test ieder jaar 2.610 vrouwen kunnen uitsluiten omdat ivf bij hen zinloos is. Bij de rest van de vrouwen (zo'n vierduizend per jaar) geeft de test weliswaar groen licht, maar zij boeken geen succes omdat er bijvoorbeeld geen geschikte embryo's ontstaan of omdat ze een miskraam krijgen. Invoering van de test scheelt volgens Kok en Laven zo'n 12 miljoen euro aan onnodige zorgkosten.

De test is de afgelopen tijd bij tachtig vrouwen uitgetoetst. Gynaecologen noemen de resultaten interessant, maar vinden dat het onderzoek bij een grotere groep moet worden herhaald voordat conclusies voor de praktijk worden getrokken. De Rotterdammers hebben subsidie gekregen om de urinetest bij een paar honderd vrouwen, in een aantal ivf-klinieken, te beproeven.

De wetenschappers denken dat bepaalde bacteriën in de urine een 'verklapper' zijn voor de leefomstandigheden in het baarmoederslijmvlies, waar

het embryo moet innestelen. Als die omstandigheden slecht zijn, maakt het embryo geen kans. De blaasbacteriën geven weer hoe het in de baarmoeder is gesteld met onder meer de voedingsomstandigheden van blaas en baarmoeder op dezelfde wijze gereguleerd.

De Rotterdamse test meet voorafgaand aan de ivf-behandeling vier bacteriën. Vrouwen die niet zwanger worden, hebben van die bacteriën een zeer specifieke hoeveelheid in hun urine, die compleet afwijkt van die van vrouwen die wel zwanger worden.

In tegenstelling tot wat jaren werd gedacht, is urine niet steriel, legt Kok uit. Iedereen heeft in zijn blaas micro-organismen en bij iedereen is de samenstelling daarvan anders. De bacteriën dringen van buitenaf naar binnen; bij vrouwen is er een uitwisseling met de populatie in de vagina.

SIR EDMUND

De slaagkans van ivf